

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.org>.
2. Доклад о человеческом развитии 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr15_standalone_overview_ru.pdf
3. Какие трудовые права нарушаются в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.nv.ua/experts/mashchenko/kakie-trudovye-prava-narushajutsja-v-ukraine-247936.html>
4. Колот А.М. Соціально – трудова сфера: стан відносин, нові виклики, тенденції розвитку: монографія / А.М. Колот. – К.: КНЕУ. 2010. – 251 с.
5. Людський розвиток в Україні: мінімізація соціальних ризиків (колективна науково-аналітична монографія) / За ред. Е.М.Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України, Держкомстат України, 2010. – 496 с.
6. Праця України 2015: статистичний збірник. – К.: Державна служба статистики України, 2016. – 310 с.
7. Семикіна М.В. Мотивація праці: нова парадигма в умовах конкурентного середовища. – Чернігівський науковий часопис. Серія 1, Економіка і управління № 2 (2), 2011, С.118-126.

Насипайко Д.С., канд. екон. наук

Резніченко О.О., викладач

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

Сьогодні ми живемо в епоху кардинальних змін у суспільному житті української держави. Особливо це стосується трудових правовідносин та правовідносин із пенсійного забезпечення, адже це питання соціального статусу, захисту громадян, їх довіри до держави, питання соціальної бази чинної влади.

Правові відносини — це такі суспільні відносини, які виникають на основі правових норм і їх учасники наділені суб'єктивними правами та юридичними обов'язками, що забезпечуються державою.

Трудові правовідносини є одним із різновидів усієї маси правових відносин, що складаються у суспільстві, де панує право. По-перше, визначаючи поняття трудових правовідносин, потрібно керуватися тим, що правовідносинами визнаються суспільні відносини, які врегульовані правовими нормами, а отже, нормами трудового права. По-друге, характеризуючи правові відносини у сфері трудового права, необхідно брати до уваги узагальнююче поняття — трудові правовідносини, яке охоплює весь комплекс самостійних суспільних відносин. Саме в його основі лежить трудовий договір як головний юридичний факт, що породжує взаємні права і обов'язки суб'єктів цих правовідносин.

Отже, якщо враховувати, що предмет трудового права становлять, крім власне трудових, ще й інші самостійні суспільні відносини, то є всі підстави говорити про трудові правовідносини як сукупність самостійних правовідносин. Трудові правовідносини — це врегульовані нормами трудового права суспільні відносини, що виникають у результаті укладення трудового договору (власне трудові), а також відносини з приводу встановлення умов праці на підприємствах,

навчання й перекваліфікації за місцем праці та відносини, пов'язані з наглядом і контролем за дотриманням трудового законодавства, вирішенням трудових спорів та працевлаштуванням громадян.

Ядром і основним видом трудових правовідносин є власне трудові правовідносини, або, як їх ще прийнято називати, індивідуально-трудова, тобто це — правовідносини, що виникають на підставі укладення трудового договору між працівником і роботодавцем, за яким працівник зобов'язаний виконувати роботу, визначену договором, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, а роботодавець у свою чергу зобов'язаний виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи й передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

Власне трудові правовідносини за своїм складом також є непростими. їхніми елементами називають правовідносини робочого часу і часу відпочинку, оплати праці, трудової дисципліни і охорони праці.

Другу групу трудових правовідносин становлять колективно-трудова правовідносини (соціального партнерства та встановлення умов праці на підприємствах), їх ще називають організаційно-управлінськими правовідносинами між трудовим колективом (чи профспілковим органом) і роботодавцем, хоча більш відомі вони саме як колективно-трудова правовідносини. Ці правовідносини, які існують задля функціонування і обслуговування власне трудових правовідносин, вирізняються суб'єктним складом та підставами виникнення. Йдеться насамперед про правовідносини соціального партнерства, які виникають на національному рівні в результаті проведення переговорів, погодження взаємних інтересів та укладення генеральних угод.

Правовідносини працевлаштування традиційно входили до системи трудових правовідносин. Вони виникають у результаті пошуку роботи громадянином і, як зазначається в юридичній літературі, становлять єдність трьох взаємопов'язаних, але відносно самостійних правовідносин:

- а) між органом працевлаштування і громадянином, який звернувся з заявою про влаштування на роботу;
- б) між органом працевлаштування і організацією, яка потребує кадрів;
- в) між громадянином і організацією, куди він направлений на роботу органом працевлаштування.

Окрему групу у структурі трудових правовідносин становлять правовідносини навчання і перекваліфікації на виробництві. Правовідносини, що виникають з приводу нагляду і контролю за дотриманням трудового законодавства, мають чітко виражений публічно-правовий характер. Вони виникають у результаті виконання уповноваженими державними і профспілковими органами спеціальних функцій з нагляду і контролю за охороною праці на підприємствах, в установах, організаціях та дотриманням трудового законодавства.

Ще одним видом трудових правовідносин є правовідносини, що виникають з приводу розгляду трудових спорів. Іноді їх називають процесуально-трудова, хоча, як видається, більш прийнятною є назва процедурно-трудова правовідносини.

Проблемою сучасного етапу розвитку трудового права є недосконалість трудового та пенсійного законодавства, невідповідність європейським стандартам

та вимогам ринкової економіки.

Верховна Рада України 5 листопада 2015 року прийняла в першому читанні Трудовий кодекс України. В цілому слід позитивно оцінити зазначений крок, оскільки наразі трудове законодавство базується на Кодексі законів про працю, який був прийнятий ще в 1971 році й давно вже потребував заміни на новий кодифікований акт. Разом з тим необхідно провести відповідну роботу з удосконалення Трудового кодексу.

Також зміни в останні роки відбулися і в пенсійному забезпеченні. Так, Уряд узяв напромак на забезпечення соціальної справедливості у пенсійному забезпеченні, зокрема шляхом скасування спеціальних пенсій.

Актуальними проблемами трудового права України є також сучасні державні гарантії забезпечення права на працю і проблеми реалізації соціального партнерства, з урахуванням кризи, вдосконалення системи органів представництва трудового колективу, забезпечення дотримання вимог щодо сучасних видів робочого часу і часу відпочинку, розв'язання трудових спорів і відповідальності за порушення трудових прав та інші проблеми.

Будь-яке вдосконалення правового регулювання даної сфери суспільних відносин завжди прямо і безпосередньо пов'язане з удосконаленням нормативно-правових актів. Тому ми повинні усвідомлювати: що бажаємо змінити, що вдосконалити, що врегулювати по-новому, а що й залишити незмінним. І в цьому вбачається важлива роль науки, тобто відповідних напрацювань і пропозицій учених у галузі трудового права, оскільки тільки спільна праця фахівців, науковців та практиків надасть можливість здійснення науково обґрунтованого підходу до регулювання трудових відносин.

Література

1. Андріїв, В. М. Сутність та особливості трудових правовідносин [Електронний ресурс] / В. М. Андріїв // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v46/07.pdf>.
2. Болотіна, Н. Б. Трудове право України: підручник / Н. Б. Болотіна. – К.: Вікар, 2006. – 725 с.
3. Венедіктов, В. С. Концептуальні засади сучасного розвитку трудового права України / В. С. Венедіктов // Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства : матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листопада 2015 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника – МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2015. – С. 20-24.
4. Кодекс законів про працю // Відомості Верховної Ради. – 1971. - №50. - Ст.375.
5. Правознавство: Навчальний посібник / За заг. ред. С. М. Тимченка, Т. О. Коломоєць – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2007. – 588с.

Наумова О.О., канд. екон. наук, доцент
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ

ПОВЕДІНКОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СПОЖИВАННЯ ТОВАРІВ

Для сучасного споживача додаткові цінності, які створюються брендом, мають більшу вагу за базові, функціональні властивості товару. Така особливість сприйняття цінності товару викликана такими чинниками, як: прискорення темпів